

Sprawozdanie
z działalności Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
w roku akademickim 2014/2015

przygotowane przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, powołany Zarządzeniem Nr 232/2012 z dnia 21.12.2012 r. z późn. zm. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w składzie:

- 1) prof. dr hab. n. med. Jerzy Chudek
Przewodniczący – Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
- 2) prof. dr hab. n. med. Alicja Kasperska-Zajac
- 3) dr hab. n. med. Grzegorz Helbig
- 4) dr hab. n. hum. Lesław Niebrój
- 5) dr hab. n. techn. Danuta Wiechuła
- 6) dr n. med. Elżbieta Szczepańska
- 7) Estera Dobrzyńska
- 8) Seweryn Król
- 9) Lek. Wojciech Maruszczyk
- 10) Jolanta Samborska-Kozak

Zatwierdza

REKTOR
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
Przemysław Jatorwiecki
prof. dr hab. n. med. Przemysław Jatorwiecki

Zgodnie z § 8 Załącznika Nr 1 do Uchwały Nr 44/2010 Senatu SUM z późn. zm., zatwierdzenia sprawozdania z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonuje Rektor.

Za rok akademicki 2014/2015 Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia przedstawione zostały sprawozdania z ocen dokonywanych przez Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia.

Hospitacje zajęć dydaktycznych

1. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w Wydziale Lekarskim w Katowicach* w roku akademickim 2014/2015 przeprowadził zgodnie z przygotowanym harmonogramem hospitacje zajęć dydaktycznych w 19 jednostkach organizacyjnych Wydziału:

- 1) Klinika Neonatologii
- 2) Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Reumatologii
- 3) Klinika Neurologii
- 4) Katedra i Klinika Laryngologii
- 5) Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka
- 6) Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej

- 7) Studium Języków Obcych
- 8) Katedra i Klinika Kardiochirurgii
- 9) Katedra i Klinika Kardiologii
- 10) Klinika Endokrynologii Ginekologicznej
- 11) Klinika Ginekologii i Położnictwa
- 12) Katedra i Zakład Biofizyki Lekarskiej
- 13) Katedra Radiologii i Medycyny Nuklearnej
- 14) Zakład Radiodiagnostyki i Radiologii Zabiegowej
- 15) Oddział Kliniczny Chorób Zakaźnych
- 16) Oddział Kliniczny Urologii
- 17) Katedra i Zakład Epidemiologii
- 18) Katedra i Klinika Pediatrii i Endokrynologii Dziecięcej
- 19) Katedra Histologii i Embriologii (w ramach Studium Doktoranckiego)

Hospitacje w ramach zajęć ze studentami anglojęzycznymi

- 1) Katedra i Zakład Patofizjologii
- 2) Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Chemioterapii Onkologicznej
- 3) Katedra i Klinika Dermatologii
- 4) Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii
- 5) Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej

Przeprowadzone hospitacje nie wykazały istotnych nieprawidłowości. Nauczyciele akademicki realizowali zajęcia dydaktyczne zgodnie z harmonogramem przesłanym przez Dziekanat Wydziału. Nauczyciele akademicki zwracali uwagę na zbyt małą ilość pomieszczeń dydaktycznych oraz ich skromne wyposażenie.

2. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze* w roku akademickim 2014/2015 przeprowadził hospitacje w 27 jednostkach organizacyjnych Wydziału, w których odbywały się zajęcia dydaktyczne.

- 1) Czytelnia Zabrze-Rokitnica
- 2) Dom Studencki Zabrze-Rokitnica
- 3) III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii
- 4) Katedra i Klinika Chorób Płuc i Gruźlicy
- 5) Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Klinicznej
- 6) Katedra i Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej
- 7) Katedra i Oddział Kliniczny Chirurgii Ogólnej, Bariatrycznej i Medycyny Ratunkowej
- 8) Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej
- 9) Katedra i Oddział Klinicznym Chorób Zakaźnych
- 10) Katedra i Oddział Kliniczny Ginekologii, Położnictwa i Ginekologii Onkologicznej
- 11) Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii
- 12) Katedra i Zakład Biologii Medycznej i Molekularnej
- 13) Katedra i Zakład Chemii
- 14) Katedra i Zakład Farmakologii
- 15) Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
- 16) Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej
- 17) Katedra Patomorfologii
- 18) Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej
- 19) Klinika Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii
- 20) Klinika Radioterapii
- 21) Zakład Badania i Leczenia Bólu

- 22) Zakład Chorób Przyżębienia i Błony Śluzowej Jamy Ustnej
- 23) Zakład Farmakoekonomiki
- 24) Zakład Historii Medycyny i Farmacji
- 25) Zakład Ortodoncji
- 26) Zakład Patofizjologii
- 27) Zakład Polityki Zdrowotnej

Komisja oceniła wysoko zajęcia prowadzone przez hospitowanych nauczycieli. Nie stwierdzono raportowanych w ubiegłych latach nieprawidłowości wynikających z prowadzenia zajęć przez osoby nieuprawnione.

Stwierdzono brak zainteresowania tematyką części wykładów powodujących niską frekwencję, spóźnienia nauczycieli i skracanie zajęć, brak dostosowania wielkości sal do liczebności grup studenckich.

3. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej* w roku akademickim 2014/2015 przeprowadził hospitage w 30 jednostkach organizacyjnych Wydziału:

- 1) Katedrze i Zakładzie Biochemii
- 2) Katedrze i Zakładzie Biofarmacji
- 3) Katedrze i Zakładzie Biologii Molekularnej
- 4) Katedrze i Zakładzie Botaniki Farmaceutycznej i Zielarstwa
- 5) Katedrze i Zakładzie Chemii i Analizy Leków
- 6) Katedrze i Zakładzie Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej
- 7) Katedrze i Zakładzie Chemii Organicznej
- 8) Katedrze i Zakładzie Farmacji Fizycznej
- 9) Katedrze i Zakładzie Farmakognozji i Fitochemii
- 10) Katedrze i Zakładzie Farmakologii
- 11) Katedrze i Zakładzie Genetyki Medycznej

- 12) Katedrze i Zakładzie Immunologii i Serologii
- 13) Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii i Wirusologii
- 14) Katedrze i Zakładzie Podstawowych Nauk Biomedycznych
- 15) Katedrze i Zakładzie Technologii Środków Leczniczych
- 16) Katedrze i Zakładzie Toksykologii
- 17) Katedrze i Zakładzie Żywności i Żywienia
- 18) Studium Języków Obcych
- 19) Studium Wychowania Fizycznego
- 20) Zakładzie Analizy Instrumentalnej
- 21) Zakładzie Biologii Komórki
- 22) Zakładzie Biotechnologii i Inżynierii Genetycznej
- 23) Zakładzie Chemii Analitycznej
- 24) Zakładzie Diagnostyki Izotopowej i Radiofarmaceutyków
- 25) Zakładzie Farmakoekonomiki
- 26) Zakładzie Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska
- 27) Zakładzie Medycyny Estetycznej
- 28) Zakładzie Proteomiki
- 29) Zakładzie Statystyki
- 30) Zakładzie Technologii Postaci Leku

Komisja przeprowadziła hospitacje zajęć przez nauczycieli akademickich, których sposób prowadzenia zajęć wzbudzał zastrzeżenia studentów. Stwierdzono jedynie drobne nieprawidłowości – spóźnienia nauczycieli oraz zgłoszono pojedyncze zastrzeżenia co do prowadzenia zajęć w nieodpowiednich warunkach.

4. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia Wydziału Nauk o Zdrowiu* w roku akademickim 2014/2015 hospitał następujące jednostki organizacyjne Wydziału:

- 1) Zakład Propedeutyki Pielęgniarstwa Katedry Pielęgniarstwa

- 2) Klinika Geriatrii Katedry Chorób Wewnętrznych
- 3) Zakład Biochemii i Genetyki Medycznej
- 4) Zakład Pielęgniarstwa Neurologicznego i Psychiatrycznego Katedry Neurologii
- 5) Katedra i Klinika Rehabilitacji
- 6) Zakład Fizjoterapii Katedry Fizjoterapii
- 7) Zakład Medycyny Sportowej i Fizjologii Wysiłku Fizycznego katedry Fizjoterapii
- 8) Zakład Kinezyterapii i Metod Specjalnych Katedry Fizjoterapii
- 9) Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego Katedry Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej
- 10) Urazów Wielonarządowych
- 11) Zakład Propedeutyki Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych
- 12) Katedra i Klinika Perinatologii i Ginekologii
- 13) Oddział Kliniczny Ginekologii i Położnictwa Katedry Zdrowia Kobiety
- 14) Oddział Kliniczny Ginekologii Onkologicznej Katedry Zdrowia Kobiety
- 15) Zakład Profilaktyki Chorób Kobięcych i Seksuologii Katedry Zdrowia Kobiety
- 16) Zakład Mikrobiologii i Parazytologii

Zrealizowano 80% zaplanowanych hospitaacji. Stwierdzono jedynie nieliczne nieprawidłowości, związane ze zmianą terminów zajęć. Zwrócono uwagę na braki pomieszczeń dydaktycznych w jednostkach klinicznych.

5. *Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia Wydziału Zdrowia Publicznego* w roku akademickim 2014.2015 przeprowadził hospitaacje zajęć dydaktycznych w następujących jednostkach organizacyjnych Wydziału:

- 1) Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych
- 2) Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych
- 3) Zakład Medycyny Społecznej i Profilaktyki

- 4) Zakład Biostatystyki
- 5) Zakład Technologii i Oceny Jakości Żywnienia
- 6) Zakład Profilaktyki Chorób Żywieniowozależnych
- 7) Zakład Polityki Zdrowotnej
- 8) Katedra Medycyny Ratunkowej i Neurochirurgii Dziecięcej
- 9) Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych
- 10) Zakład Zdrowia Środowiskowego

Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Z przedstawionych Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia sprawozdań z działalności Zespołów Wydziałowych wynika, że w roku akademickim 2014/2015, system hospitacji zajęć dydaktycznych działał sprawnie. Stwierdzono nieliczne nieprawidłowości związane z nie odbywaniem się wykładów (z powodu braku frekwencji studentów), spóźnieniami nauczycieli i skracaniem zajęć. Zgłoszono nieprawidłowości dotyczące prowadzenia zajęć dydaktycznych w zbyt małych salach na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze i Wydziale Nauk o Zdrowiu w Katowicach, oraz skromnego wyposażenia sal w pomoce dydaktyczne w obu wydziałach lekarskich i Wydziale Nauk o Zdrowiu. O zaistniałych nieprawidłowościach poinformowano dziekanów tych wydziałów.

Komisje w większości przypadków oceniły wysoko zajęcia prowadzone przez hospitowanych nauczycieli, które były zgodne z programem nauczania. Jedynie w nielicznych przypadkach stwierdzono niezgodności z sylabusem i zakresem wiedzy niezbędnej do zdania egzaminów.

Ankiety studenckie i doktoranckie

Efektywność w zbieraniu ankiet była zróżnicowana. Na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze wynosiła ona 15,26% w semestrze zimowym i 2,65% w semestrze letnim. Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej odpowiednio 28,11% i 17,3%. Sprawnie działał system ankietowy w Wydziale Nauk o Zdrowiu. Wyniki zebranych ankiet wykorzystano do eliminacji zaistniałych nieprawidłowości. Nie przedstawiono efektywności zbierania ankiet na Wydziale Lekarskim w Katowicach.

Ankiety wykorzystano do oceny obsługi administracyjnej (Wydział Nauk o Zdrowiu). Ankiety te wskazują na oczekiwania studentów dotyczące dłuższego czasu pracy dziekanatu (co najmniej raz w tygodniu do godziny 17.00).

System ankietowy wykorzystano również do oceny praktyk wakacyjnych (Wydział Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze). Przeprowadzono również

wizytacje wybranych placówek i rozmowy z opiekunami studentów. W trakcie kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Proces kształcenia na studiach I i II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich

Zdecydowana większość studentów ocenia dobrze i bardzo dobrze realizację zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich. Studenci wydziału Nauk o Zdrowiu wnoszą o zwiększenie liczby godzin dydaktycznych poświęconych tworzeniu narzędzi badawczych i redagowaniu prac magisterskich.

Proces kształcenia na studiach III stopnia

System ankietowy wprowadzono w Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. W ankiecie wzięła udział większość słuchaczy. W nielicznych przypadkach zgłoszono zastrzeżenia co do przygotowania zajęć przez nauczycieli oraz ich chaotyczność. Nie stwierdzono niezgodności z programem studiów. Zwrócono uwagę na celowość rozważenia wzbogacenia programu o zajęcia przygotowujące do prowadzenia projektów badawczych.

Przebieg studiów doktoranckich przeanalizowała Komisja Wydziałowa na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Nie wskazano na nieprawidłowości.

Warunki socjalno-bytowe studentów

Przeprowadzone hospitacje w Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze wskazują na dobre warunki w domach akademickich. Hospitujący domy akademickie Wydziału Nauk o Zdrowiu wskazują na brak stołówki studenckiej i złe warunki w nieczmodernizowanych pionach, oraz niedostateczne wyposażenie kuchni i brak klubu studenckiego. Natomiast w Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej wykorzystano do tego celu ankiety wypełniane przez absolwentów, którzy ocenili warunki w domu studenckim jako przeciętne lub wręcz złe, nieadekwatne wobec wysokiej ceny.

Dotychczas nie przeprowadzono hospitacji i innych form oceny domów studenckich Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

Przebieg rekrutacji na studia jednolite magisterskie, I, II i III stopnia

Nie wszystkie Komisje Wydziałowe przeprowadziły ocenę procesu rekrutacji. Na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze zapoznano się ze sprawozdaniem rocznym i regulaminem nie stwierdzając nieprawidłowości. Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej przeprowadzono ankietę wśród kandydatów, która nie wykazała nieprawidłowości w funkcjonowaniu punktu rekrutacyjnego na tym wydziale. Przebieg rekrutacji oceniono również pozytywnie na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Wydziale Zdrowia Publicznego w Bytomiu.

Stwierdzone nieprawidłowości i podjęte działania naprawcze

1. Brak możliwości oceny nauczycieli akademickich nie będących etatowymi pracownikami SUM w oparciu o elektroniczną ankietę.
2. Zbyt niski odsetek ankiet wypełnianych przez studentów. Niska efektywność samorządów studenckich w zachęcaniu studentów do wypełniania ankiet.
3. Niedostosowanie wielkości sal do liczebności grup studenckich i wynikające z tego faktu potrzeby inwestycyjne.
4. Nieliczne znaczne spóźnienia nauczycieli, o czym zespoły wydziałowe poinformowały kierowników stosownych jednostek.
5. Zły stan techniczny części domów studenckich wymagający dalszych remontów i modernizacji.
6. Brak miejsca na przechowywanie dokumentacji Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia (do rozwiązania).

Nadal nie wszystkie zespoły podjęły działania obejmujące pełny zakres czynności wynikających z Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Widoczna jest jednak znacząca poprawa zwłaszcza na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze.

Analizując przedstawione Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia zgodnie z § 6 ust. 1 pkt. 3 Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawozdania należy stwierdzić, iż większość komisji wydziałowych rozszerzyła zakres czynności kontrolnych. Zakres sprawozdań poszczególnych komisji został ujednoczony poprzez wprowadzenie formularza.

Należy podkreślić, że zgłaszane przez wydziałowe komisje nieprawidłowości dziekanom i kierownikom jednostek powodują wdrażanie programów naprawczych i modyfikacji programów nauczania.

W roku akademickim 2015/2016 Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia podejmować będą dalsze działania służące doskonaleniu systemu, w szczególności w zakresie dalszego ujednoczenia procedur we wszystkich wydziałach.

Przewodniczący
Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia

Prof. dr hab. Jerzy Chudek